

Sygn. akt III KK 344/21

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 27 października 2021 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Paweł Wiliński

Protokolant Elżbieta Wawer

w sprawie **P. G.**

ukaranego z art. 116 § 1 pkt 3 k.w. w zw. z art. 23 ustawy z dnia 20 czerwca 1997 r.

Prawo o ruchu drogowym

po rozpoznaniu w Izbie Karnej

na posiedzeniu w dniu 27 października 2021 r.

kasacji wniesionej przez Rzecznika Praw Obywatelskich

na korzyść ukaranego

od wyroku nakazowego Sądu Rejonowego w G.

z dnia 10 września 2020 r., sygn. akt II W (...)

w trybie art. 535 § 5 k.p.k.

**uchyla zaskarżony wyrok i uniewinnia P. G. od popełnienia
przypisanego mu wykroczenia, a kosztami postępowania w
sprawie obciąża Skarb Państwa.**

UZASADNIENIE

P. G. został obwiniony o to, że w dniu 29 marca 2020 r. ok. godz. 09.25 w G. wiedząc o tym, że został objęty obowiązkiem poddania się kwarantannie z uwagi na podejrzenie o nosicielstwo zarasków choroby zakaźnej, nie przestrzegał

nakazów i zakazów zawartych w przepisach o zapobieganiu chorobom zakaźnym i o ich zwalczaniu w ten sposób, że samowolnie, wbrew zakazowi opuścił wyznaczone miejsce odbywania kwarantanny zlokalizowane pod adresem Gdańsk, ul. O.. działka nr (...), tj. o wykroczenie z art. 116 § 1 pkt 3 k.w.

Wyrokiem nakazowym z dnia 10 września 2020 r., sygn. akt II W (...), Sąd Rejonowy w G. uznał P. G. za winnego popełnienia zarzucanego mu wykroczenia, które zakwalifikował z art. 116 § 1 pkt 3 k.w. w zw. z art. 23 ustawy Prawo o ruchu drogowym, za co wymierzył mu karę nagany oraz zwolnił go od kosztów sądowych, obciążając nimi Skarb Państwa.

Wobec niezaskarżenia wyroku przez żadną ze stron, uprawomocnił się on w dniu 13 października 2020 r.

Kasację od wyroku Sądu I instancji wywiódł Rzecznik Praw Obywatelskich. Zaskarżył powyższe orzeczenie w całości na korzyść ukaranego, zarzucając rażące i mające istotny wpływ na treść wyroku naruszenie prawa materialnego - art. 116 § 1 pkt 3 k.w. poprzez jego niewłaściwe zastosowanie w sytuacji, gdy czyn przypisany ukaranemu nie wyczerpywał znamion tego wykroczenia.

Podnosząc powyższe, skarżący wniósł o uchylenie zaskarżonego wyroku nakazowego Sądu Rejonowego w G. i uniewinnienie P. G. od popełnienia przypisanego mu wykroczenia.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje.

Kasacja Rzecznika Praw Obywatelskich okazała się zasadna w stopniu oczywistym, pozwalającym na jej uwzględnienie na posiedzeniu wyznaczonym w trybie art. 535 § 5 k.p.k. Słuszne jest zarówno stanowisko skarżącego, jak i konkluzja wyводу kasacji, że w analizowanej sprawie brak było możliwości ukarania obwinionego P. G. na podstawie art. 116 § 1 pkt 3 k.w., albowiem obwiniony nie wypełnił znamion tego wykroczenia.

Zgodnie z dyspozycją art. 116 § 1 pkt 3 k.w. w brzmieniu obowiązującym w dniu 29 marca 2020 r. za wykroczenie unormowane w tym przepisie ponosi odpowiedzialność osoba, która wiedząc o tym, że jest nosicielem zarazków choroby określonej w punkcie 1, tj. gruźlicy, choroby wenerycznej lub innej choroby zakaźnej lub podejrzanym o nosicielstwo, nie przestrzega nakazów lub zakazów

zawartych w przepisach o zapobieganiu tym chorobom lub o ich zwalczaniu albo nie przestrzega wskazań lub zarządzeń leczniczych wydanych na podstawie tych przepisów przez organy służby zdrowia.

Tymczasem P. G. nie został objęty nadzorem epidemiologicznym, jak również nie wydano w stosunku do niego decyzji nakładającej obowiązek kwarantanny bądź izolacji domowej z powodu zakażenia, bądź podejrzenia choroby zakaźnej (w tym przypadku zakażenia koronawirusem SARS CoV-2). Podstawę przypisanej obwinionemu odpowiedzialności stanowił fakt opuszczenia przez niego wyznaczonego miejsca odbywania kwarantanny (zlokalizowanego pod adresem G., ul. O.. działka nr (...)), a wynikającej z faktu przekroczenia przez niego granicy Rzeczypospolitej Polskiej, tj. złamania obowiązku kwarantanny.

Obowiązek zachowania kwarantanny został nałożony na obwinionego w oparciu o przepis rozporządzenia Ministra Zdrowia z dnia 20 marca 2020 r. w sprawie ogłoszenia na obszarze Rzeczypospolitej Polskiej stanu epidemii (Dz.U. z 2020 r., poz. 491). W przepisie § 2 ust. 2 pkt 2 cytowanego rozporządzenia ustanowiono wobec osób przekraczających granicę państwową, w celu udania się do swojego miejsca zamieszkania lub pobytu na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, obowiązek odbycia 14-dniowej kwarantanny, licząc od dnia następującego po przekroczeniu tej granicy. Zgodnie z § 3 ust. 1 rozporządzenia obowiązek kwarantanny po przekroczeniu granicy Rzeczypospolitej Polskiej miał być równoważny z obowiązkiem wynikającym z art. 34 ust. 2 ustawy z dnia 5 grudnia 2008 r. o zapobieganiu oraz zwalczaniu zakażeń i chorób zakaźnych u ludzi, a decyzji organu inspekcji sanitarnej nie wydawało się.

Trafnie wskazał autor kasacji, że powyższy przepis rozporządzenia nakładający obowiązek 14-dniowej kwarantanny jedynie z powodu faktu przekroczenia granicy Rzeczypospolitej Polskiej został ustanowiony z przekroczeniem upoważnienia ustawowego. Wydając rozporządzenie z dnia 20 marca 2020 r., w oparciu o delegację wynikającą z art. 46 ust. 2 i 4 ustawy z dnia 5 grudnia 2008 r. o zapobieganiu oraz zwalczaniu zakażeń i chorób zakaźnych u ludzi (Dz. U. z 2019 r. poz. 1239 ze zm.) Minister Zdrowia mógł bowiem jedynie ustanowić:

- 1) czasowe ograniczenie określonego sposobu przemieszczania się,

- 2) czasowe ograniczenie lub zakaz obrotu i używania określonych przedmiotów lub produktów spożywczych,
- 3) czasowe ograniczenie funkcjonowania określonych instytucji lub zakładów pracy,
- 4) zakaz organizowania widowisk i innych zgromadzeń ludności,
- 5) obowiązek wykonania określonych zabiegów sanitarnych,
- 6) nakaz udostępnienia nieruchomości, lokali, terenów i dostarczenia środków transportu do działań przeciwepidemicznych przewidzianych planami przeciwepidemicznymi,
- 7) obowiązek przeprowadzenia szczepień ochronnych.

Zatem oczywistym jest, że w drodze rozporządzenia wykonawczego do ww. ustawy, tj. w oparciu o art. 46 ust. 2 i 4 ustawy z dnia 5 grudnia 2008 r. o zapobieganiu oraz zwalczaniu zakażeń i chorób zakaźnych u ludzi, Minister Zdrowia nie mógł skutecznie i w sposób prawnie wiążący ustanowić obowiązku poddania się 14-dniowej kwarantannie. Zgodnie z art. 92 ust. 1 Konstytucji kompetencje dla organu jakim jest Minister Zdrowia do wydawania rozporządzeń obejmują wyłącznie zakres szczegółowego upoważnienia zawartego w ustawie i w celu jej wykonania. Skoro w świetle obowiązującego w dniu wydania rozporządzenia przepisu ustawy określającego zakres dopuszczalnej delegacji brak było upoważnienia do ustanawiania wobec osób przekraczających granicę państwową obowiązku odbycia 14-dniowej kwarantanny, stanowiącej ze swej istoty formę ograniczenia konstytucyjnej wolności osobistej i wolności poruszania się, to takie wykroczenie poza przyznane upoważnienie stanowiło naruszenie art. 92 ust. 1 Konstytucji. Tym samym wprowadzony bez upoważnienia ustawowego nakaz, jako wprost sprzeczny z zagwarantowanymi konstytucyjnie prawami do wolności oraz swobodnego poruszania się po terytorium Rzeczypospolitej Polskiej (art. 52 ust. i art. 31 ust. 1 i 3 Konstytucji), nie może w sposób oczywisty tworzyć podstawy prawnej do wypełnienia blankietu normy sankcjonowanej z art. 116 § 1 pkt 3 k.w. i prowadzić do ukarania na podstawie tego przepisu. Sprzeciwiałoby się to nie tylko samej idei państwa prawa, ale także stanowiło naruszenie istoty konstytucyjnie chronionych wolności i praw jednostki. Tymczasem obowiązkiem wszystkich

organów państwa jest stanie na ich straży oraz stanowienie i stosowanie przepisów w sposób zgodny z tymi wolnościami i prawami człowieka zapisanymi w Konstytucji.

W związku z powyższym, w zakresie w jakim rozporządzenie Ministra Zdrowia z dnia 20 marca 2020 r. w sprawie ogłoszenia na obszarze Rzeczypospolitej Polskiej stanu epidemii (Dz.U. z 2020 r., poz. 491) ograniczało bez podstawy wynikającej z ustawy prawa i wolności konstytucyjne, nie mogło zostać uznane przez Sąd za skuteczną i legalną podstawę prawną ograniczenia tych praw i wolności, a w konsekwencji ukarania obwinionego.

Tym samym trafnie wskazuje Rzecznik Praw Obywatelskich, że w analizowanej sprawie doszło do rażącego i mającego istotny wpływ na treść wyroku naruszenia prawa materialnego, tj. art. 116 § 1 pkt 3 k.w., poprzez jego niewłaściwe zastosowanie w sytuacji, gdy czyn przypisany P. G. nie wyczerpywał znamion tego wykroczenia. Brak zatem było podstaw do ukarania obwinionego na podstawie tego przepisu.

Powyższe uchybienie skutkowało koniecznością uchylenia zaskarżonego wyroku nakazowego Sądu Rejonowego Gdańsk-Północ w G. oraz uniewinnienia P. G. od popełnienia wykroczenia z art. 116 § 1 pkt 3 k.w. Konsekwencją tego rozstrzygnięcia jest decyzja o obciążeniu Skarbu Państwa kosztami postępowania w sprawie.

Jedynie na marginesie zauważyć należy, że Sąd Rejonowy omyłkowo zakwalifikował czyn obwinionego również jako wypełniający dyspozycję art. 23 ustawy Prawo o ruchu drogowym. Przepis ten określa obowiązki kierującego pojazdem przy podejmowaniu manewrów wymijania, omijania i cofania i zupełnie nie znajduje zastosowania w niniejszej sprawie.

Mając powyższe na względzie, należało orzec jak w sentencji wyroku.